

Statistisch benadering van testen

The logo for Refis features the word "Refis" in a large, black, sans-serif font. The letter "e" is stylized with a diagonal slash. The text is set against a light blue background that has a curved, wave-like shape on the right side.

Refis

system reliability engineering

Merellaan 5
3722 AK Bilthoven
tel: +31(0)30 225 36 37
fax: +31(0)30 225 36 49
www.refis.nl
info@refis.nl

Ministerie van Verkeer en Waterstaat /
Bouwdienst Rijkswaterstaat

Inhoud

1. Principes van softwarebetrouwbaarheid
2. Case Rijkswaterstaat
3. Toegevoegde waarde
4. Samenvatting en conclusie

Testen is ....

Het opsporen en (laten) verhelpen van fouten in een informatiesysteem

Maar:

Niet alleen de fouten die gevonden worden zijn interessant, de fouten die *niet* gevonden worden zijn minstens zo belangrijk!

Uitgangspunt:

Naarmate er fouten worden gevonden en opgelost, neemt de betrouwbaarheid van een systeem toe.

Definitie betrouwbaarheid (*Reliability*):

“De kans dat het systeem gedurende een bepaalde tijd, onder gelijkblijvende omstandigheden, foutloos functioneert.”

Betrouwbaarheid: $R(t)$

Faalkans

“De kans dat in het systeem in een bepaalde tijdsperiode een fout optreedt”

Faalkans: $F(t)$

$$R(t) = 1 - F(t)$$

Faalintensiteit

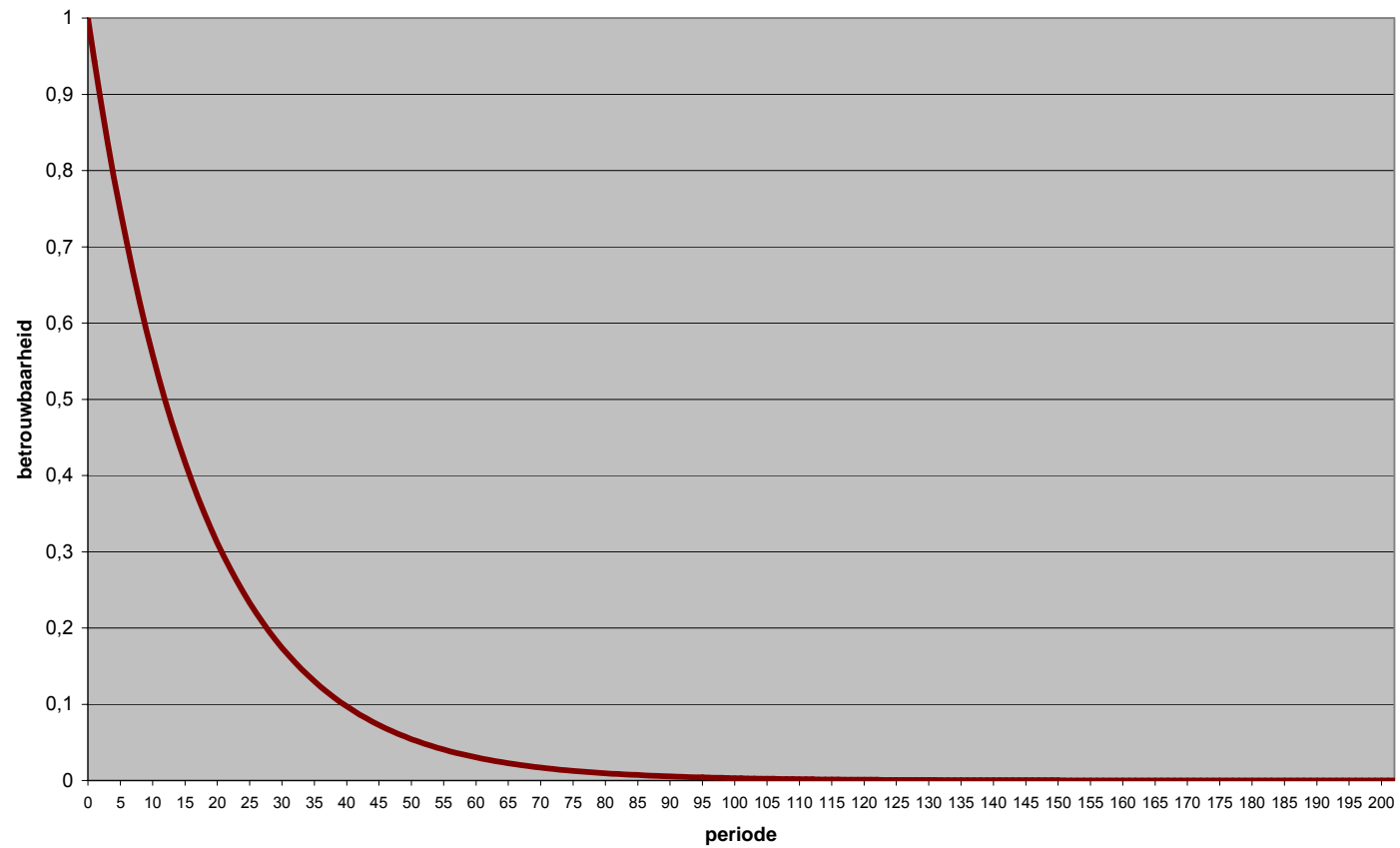
“Het aantal optredende fouten per tijdseenheid”

Faalintensiteit: λ

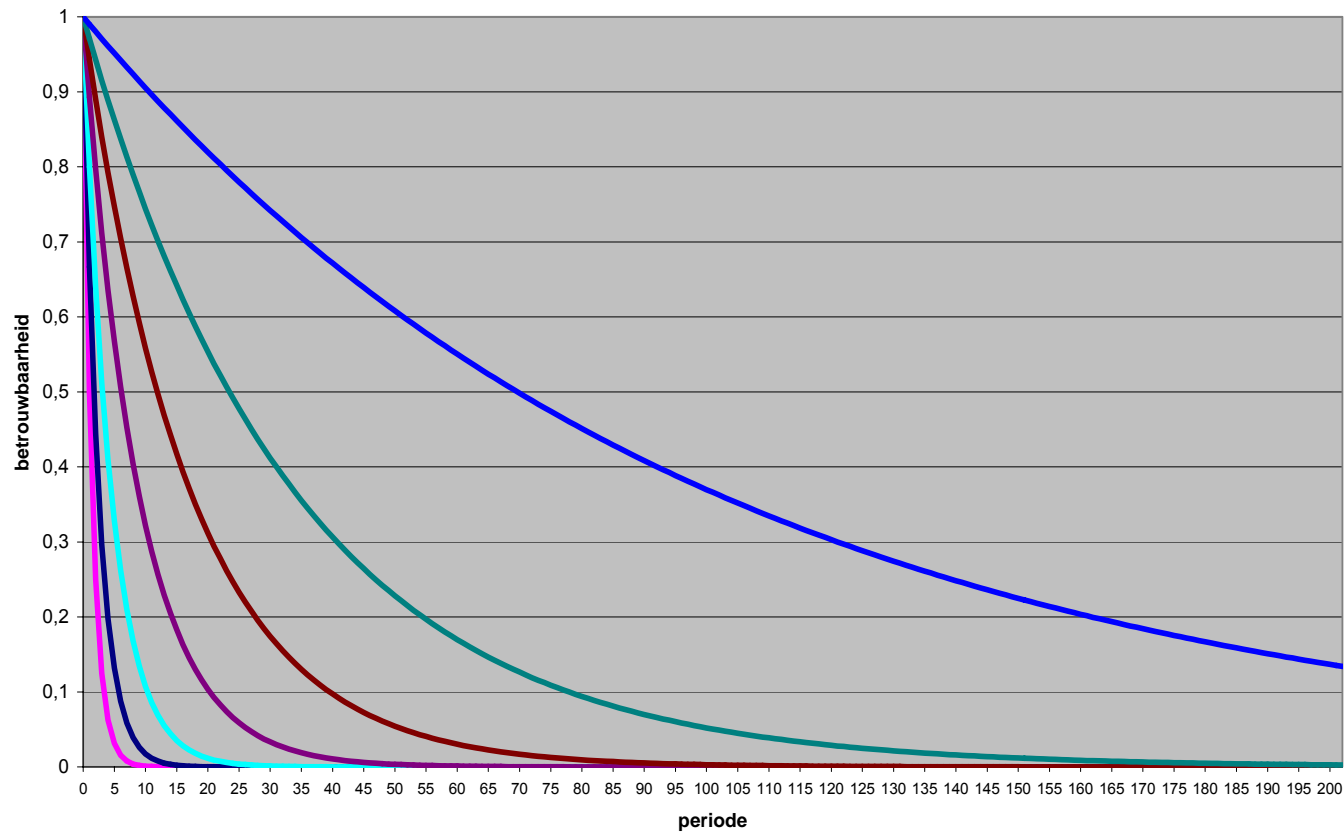
Betrouwbaarheid

- ◆ Weergegeven als getal tussen 0 en 1:
  - ◆ de betrouwbaarheid van het systeem voor de komende 1 seconde, is bijna 1
  - ◆ de betrouwbaarheid van het systeem voor de komende 100 jaar, is bijna 0

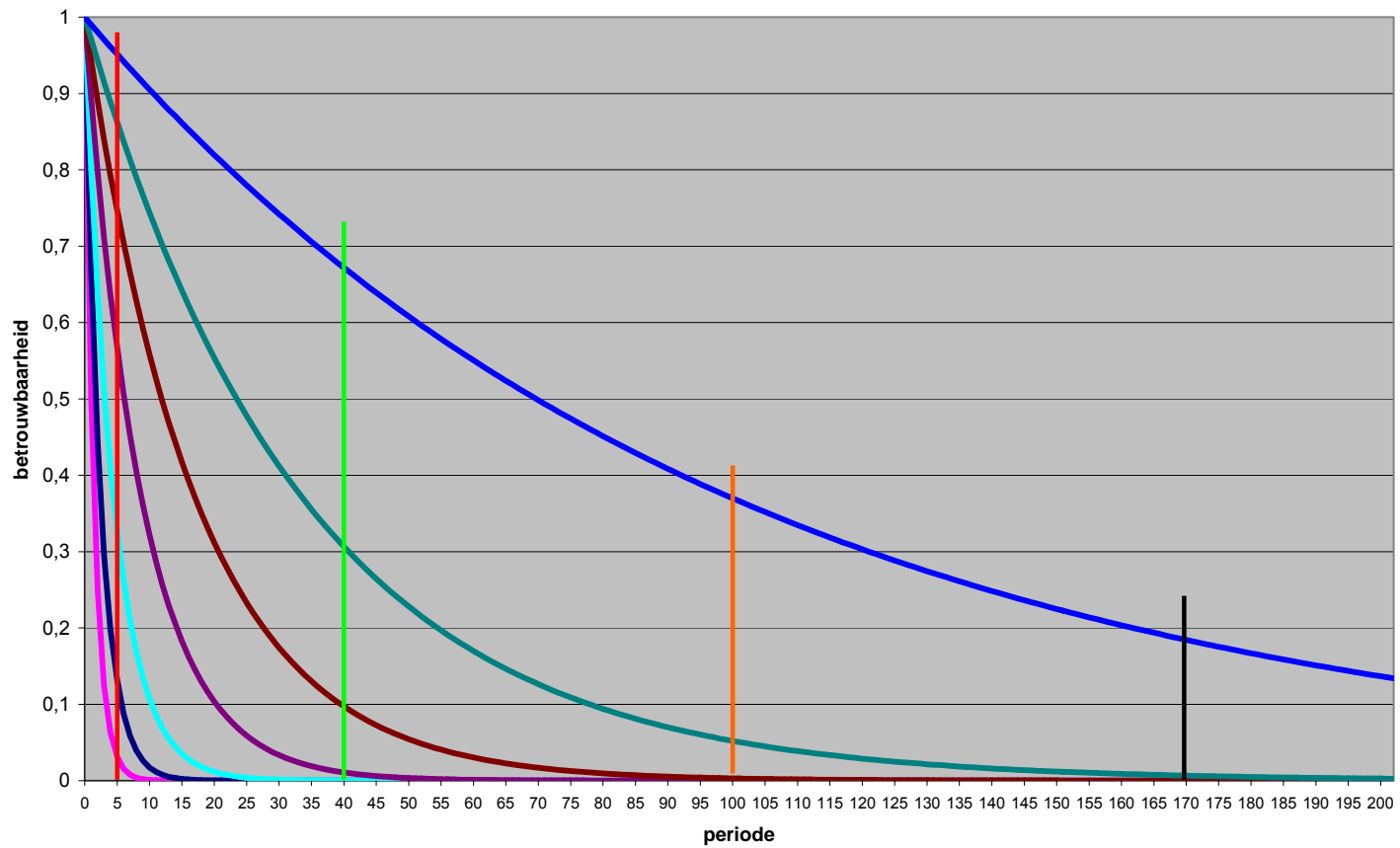
Initiële betrouwbaarheid:

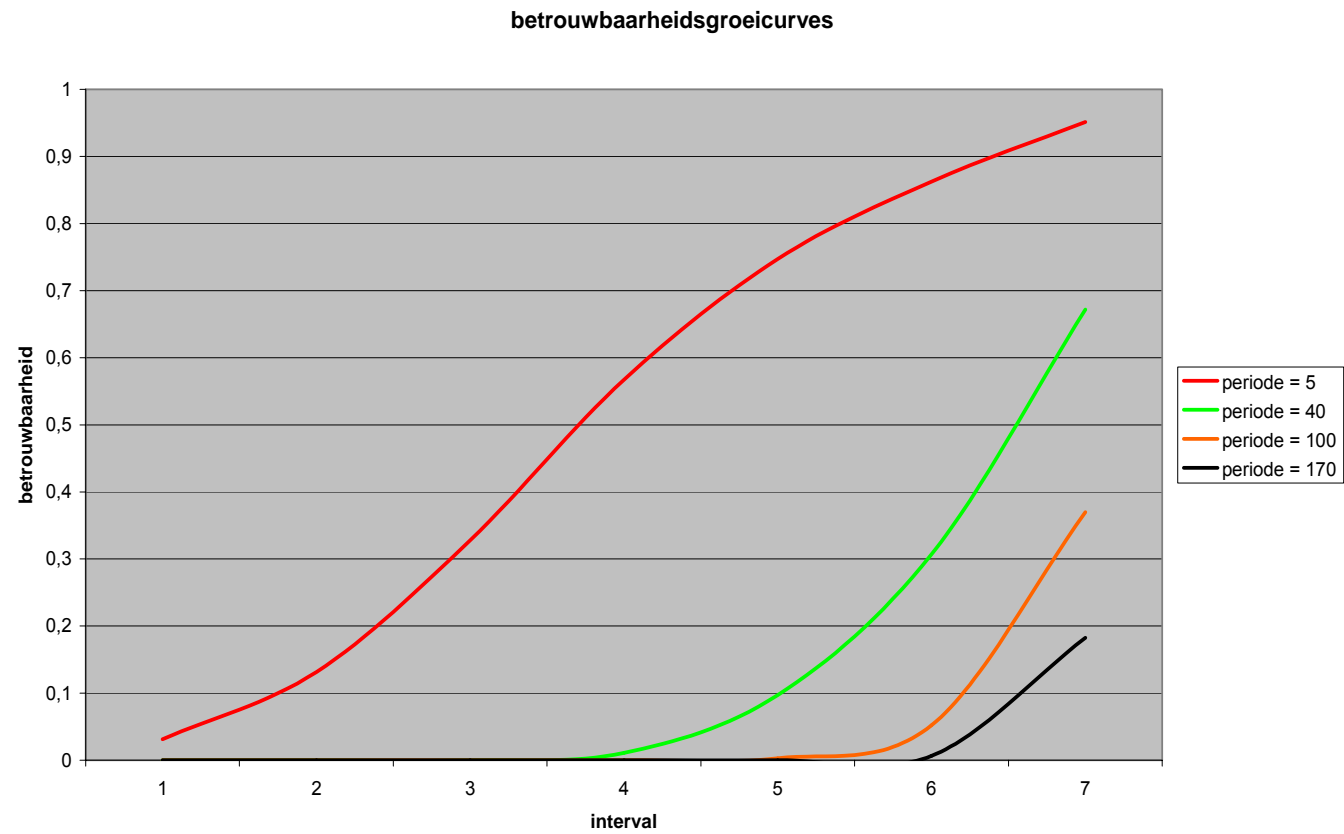
Betrouwbaarheid na n testintervallen:

Betrouwbaarheid na n intervallen:

Betrouwbaarheidsgroei-curves

Modelleren

Gepoogd wordt de betrouwbaarheidsgroei te beschrijven middels mathematische modellen.

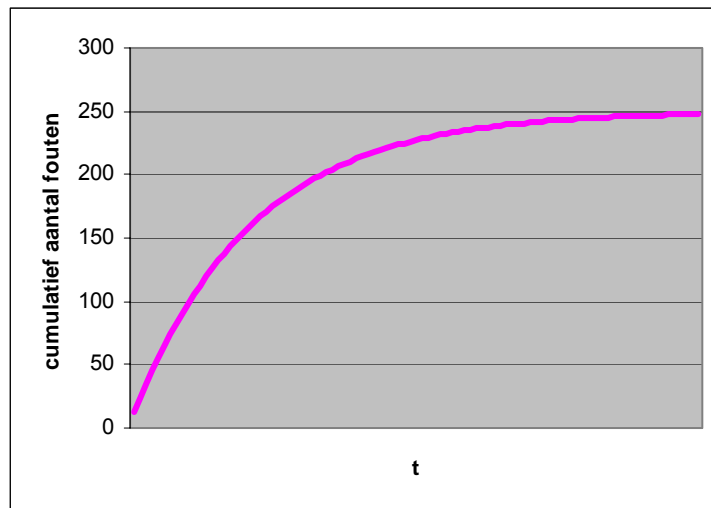
Voorbeelden

- ◆ Jelinski-Moranda (1972)
- ◆ Geometric (1975)
- ◆ Musa-Okomoto (1984)
- ◆ Niet-homogeen Poisson (NHPP, 1979)
- ◆ Yamada S-shape (1983)
- ◆ Schneidewind (1975)
- ◆ .....

Verschillende uitgangspunten

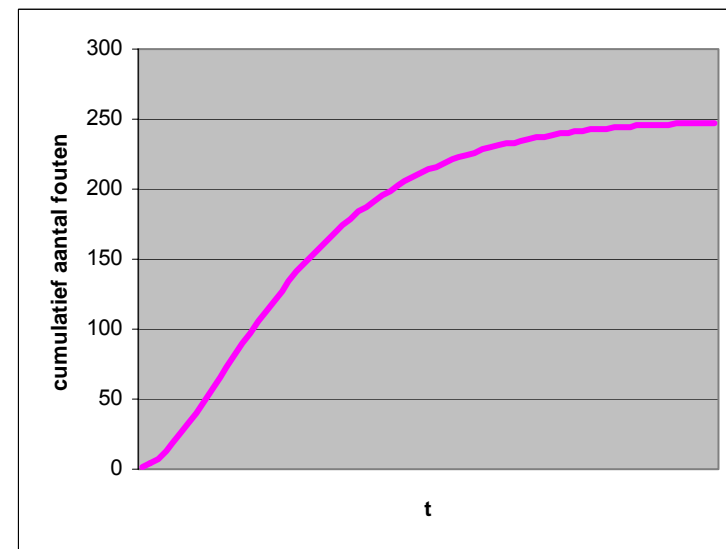
- ◆ al of niet gelijkmatige spreiding van defects
- ◆ al of niet onafhankelijkheid van defects
- ◆ al of niet “perfect debugging”
- ◆ invloed van oplossen defects op faalintensiteit
- ◆ etc. etc.

Grafieken

cumulatief aantal fouten NHPP

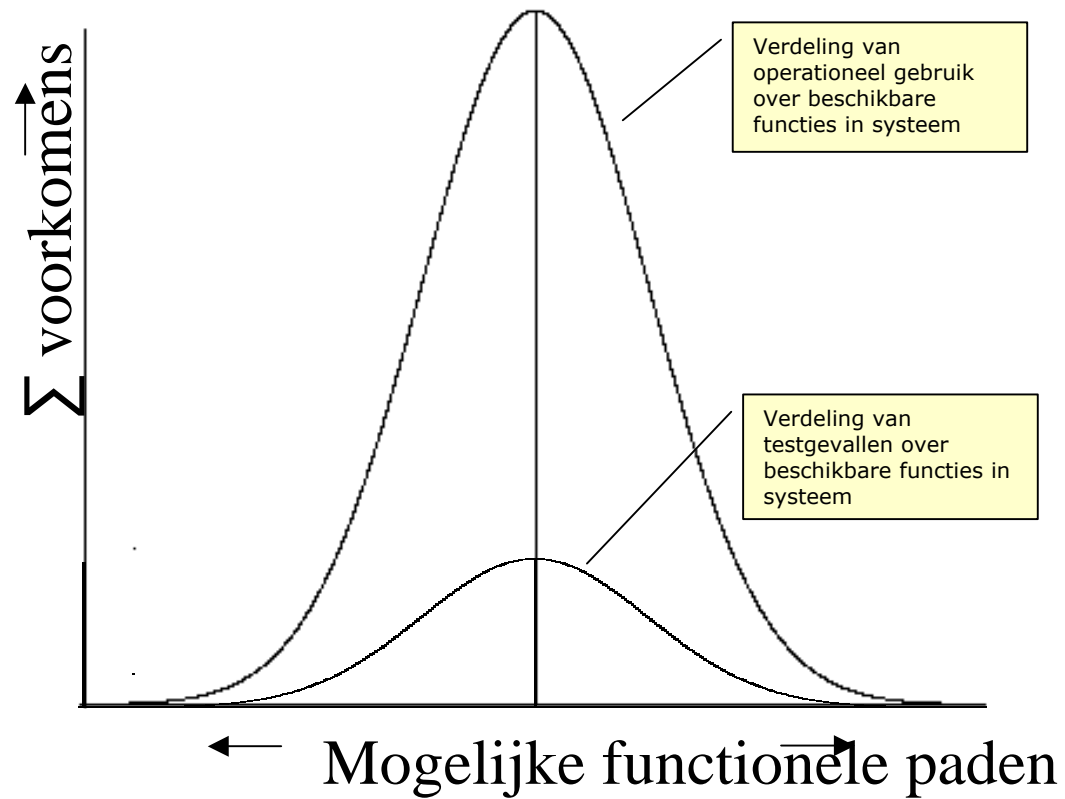
cumulatief aantal fouten Yamada

Eisen voor toepasbaarheid

- ◆ testen conform gebruik in productie
- ◆ een goede defectregistratie
- ◆ een goede tijdregistratie
- ◆ voldoende fouten in de test

Testen conform gebruik in productie

Defectregistratie

- ◆ registratie van tijdstip optreden defects
- ◆ registratie van aard en ernst

Tijdregistratie

- ◆ start- en eindtijd testen
- ◆ aantal test uren per testinterval

Inhoud

1. Principes van softwarebetrouwbaarheid
2. Case Rijkswaterstaat
3. Toegevoegde waarde
4. Samenvatting en conclusie

Case Rijkswaterstaat: de opdracht

Voer een betrouwbaarheidsanalyse uit op de besturingssoftware van een van de civiel-technische constructies van Rijkswaterstaat.

Doel

Bepaal de faalkans van de software die het openen en sluiten van de constructie aanstuurt.

Falen:

- ◆ niet sluiten terwijl dat wel moet
- ◆ sluiten terwijl dit niet moet
- ◆ openen terwijl dit niet moet
- ◆ niet openen terwijl dit wel moet

Beschikbare gegevens

- ◆ defectgegevens uit 2 opeenvolgende testtrajecten
- ◆ aantal defects per testdag
- ◆ aard en ernst van defects

Aannames

- ◆ Getest conform verwachte productie situatie
- ◆ Alle testintervallen van gelijke lengte (testdagen van 8 uur)
- ◆ Defects treden onafhankelijk van elkaar op
- ◆ Perfect debugging
- ◆ Testresultaten samen nemen

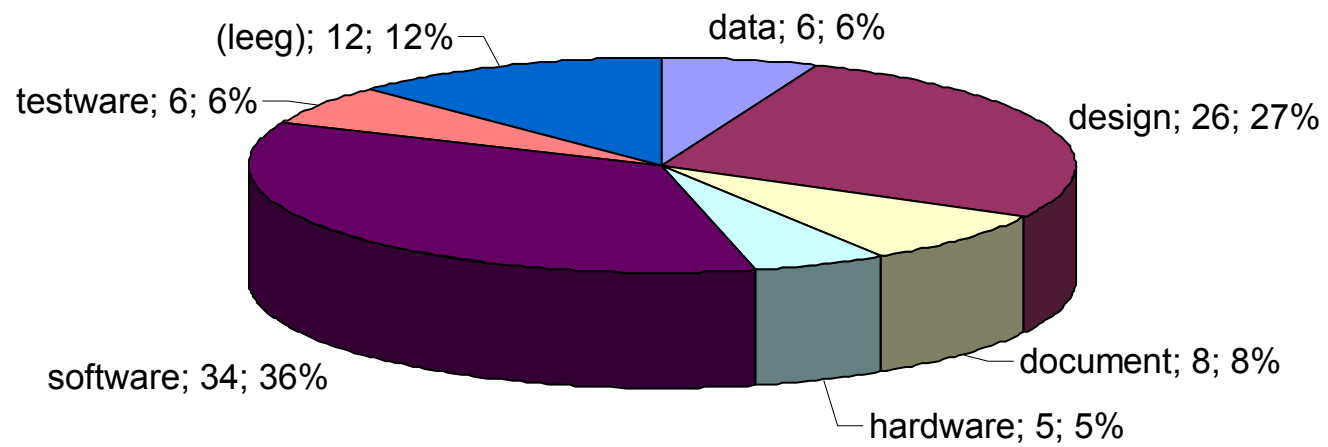
Uitgevoerde stappen

- ◆ Filteren defectgegevens
- ◆ Vaststellen betrouwbaarheidsgroei
- ◆ Modelselectie
- ◆ Instellen modelparameters
- ◆ Modelberekeningen uitvoeren
- ◆ Interpretatie van resultaten

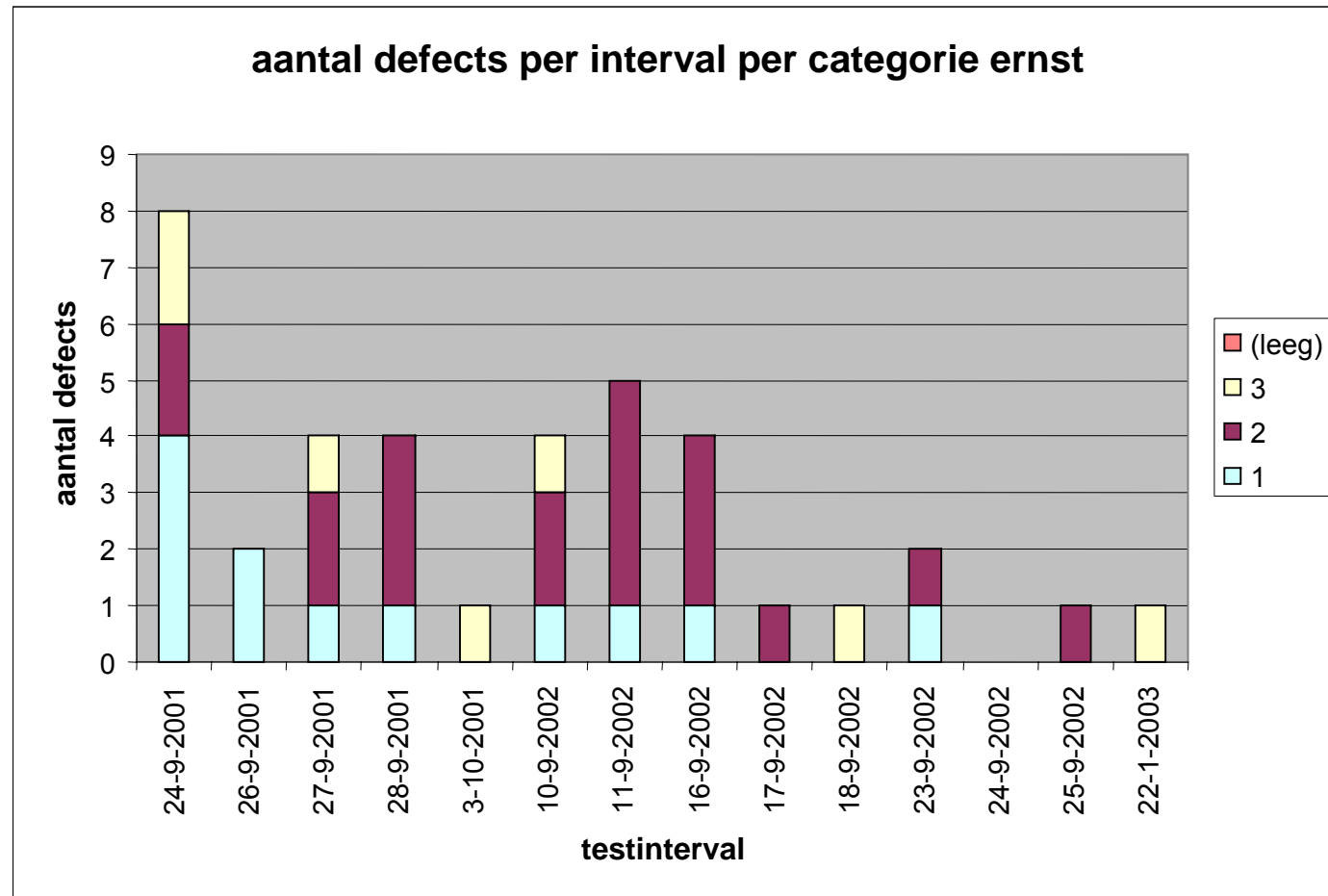
Filteren defectgegevens

- ◆ dubbele meldingen verwijderen
- ◆ niet relevante defects verwijderen

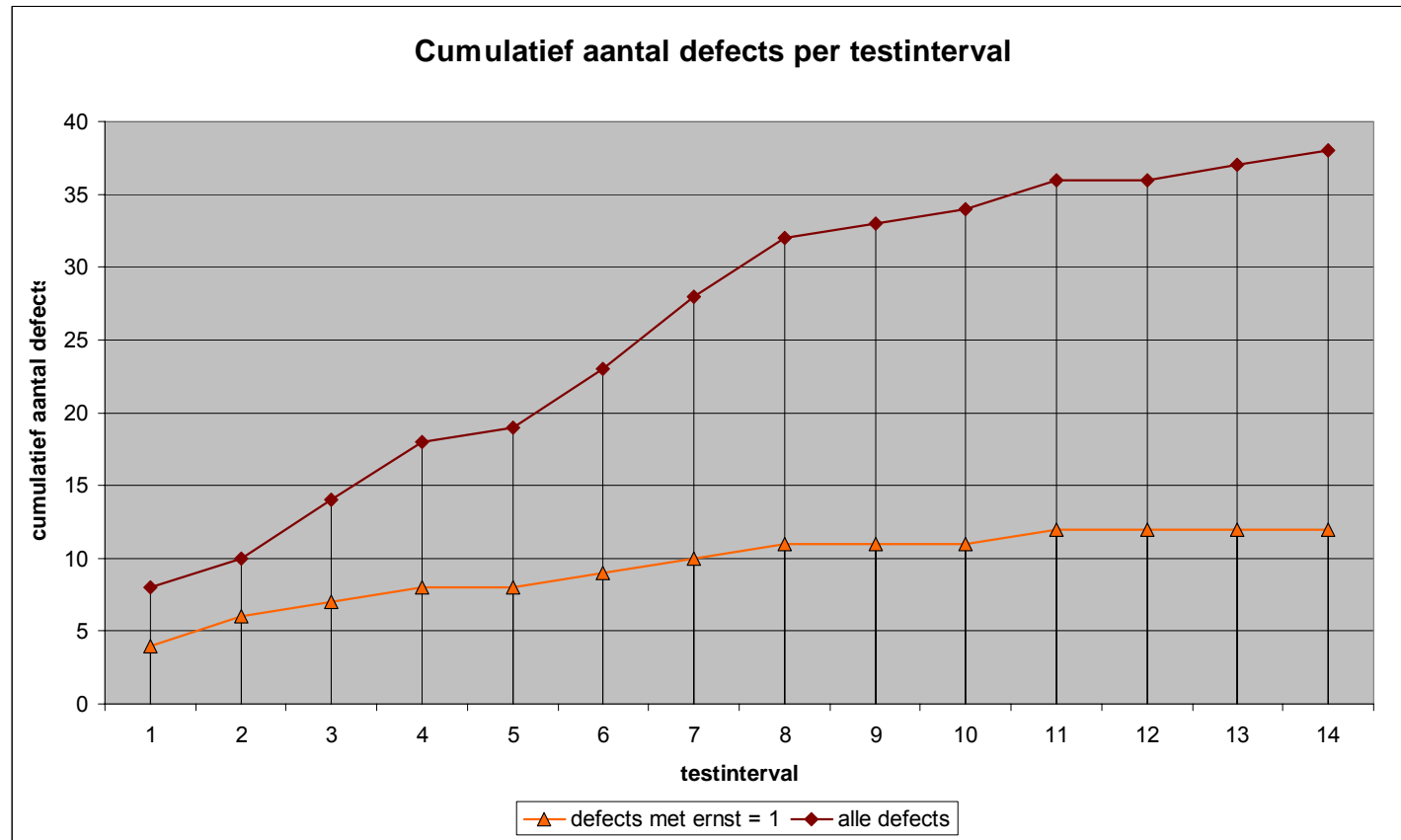
Soorten defects naar “herkomst”

Invoer voor betrouwbaarheidsmodellen

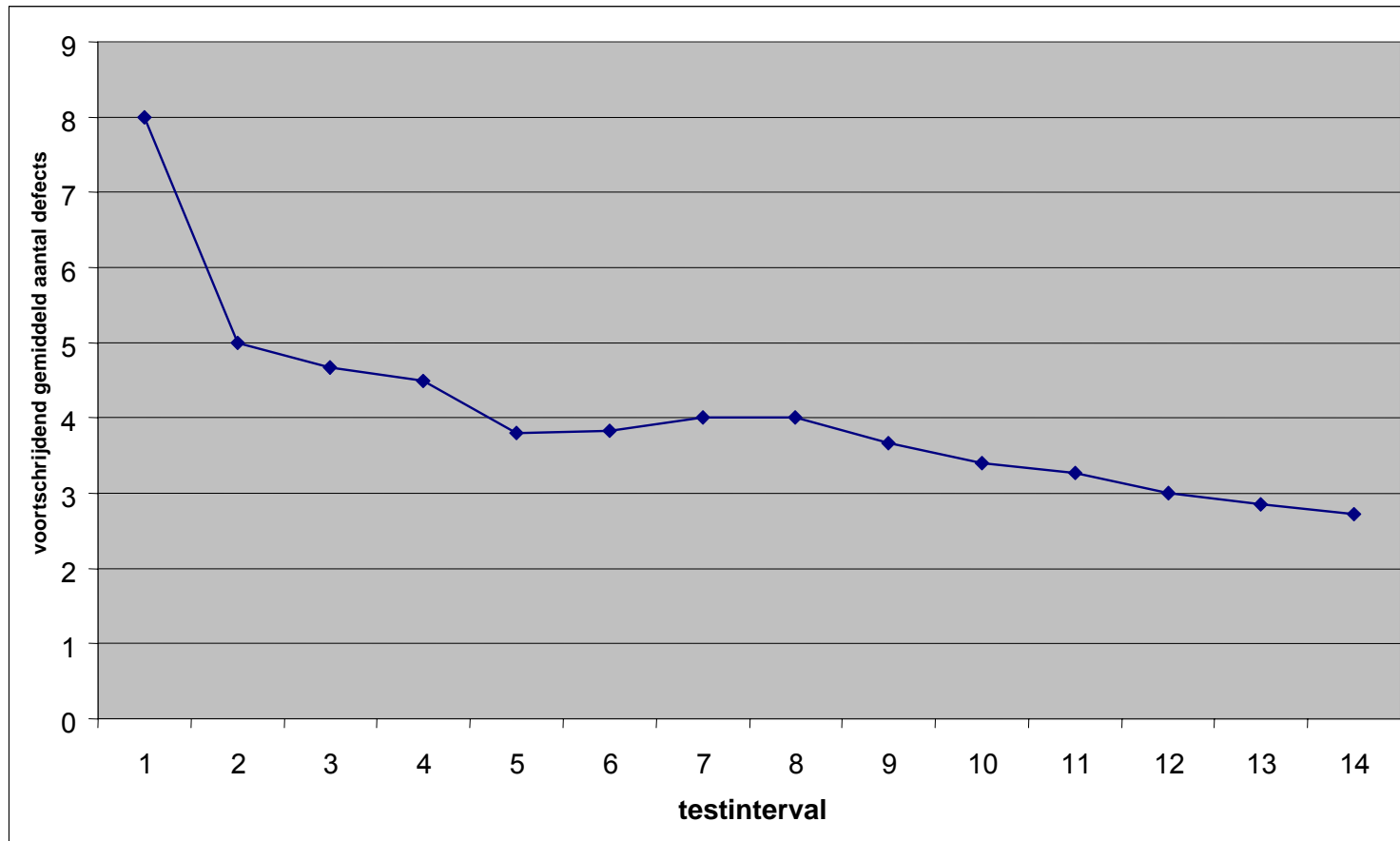
“Ruwe data”

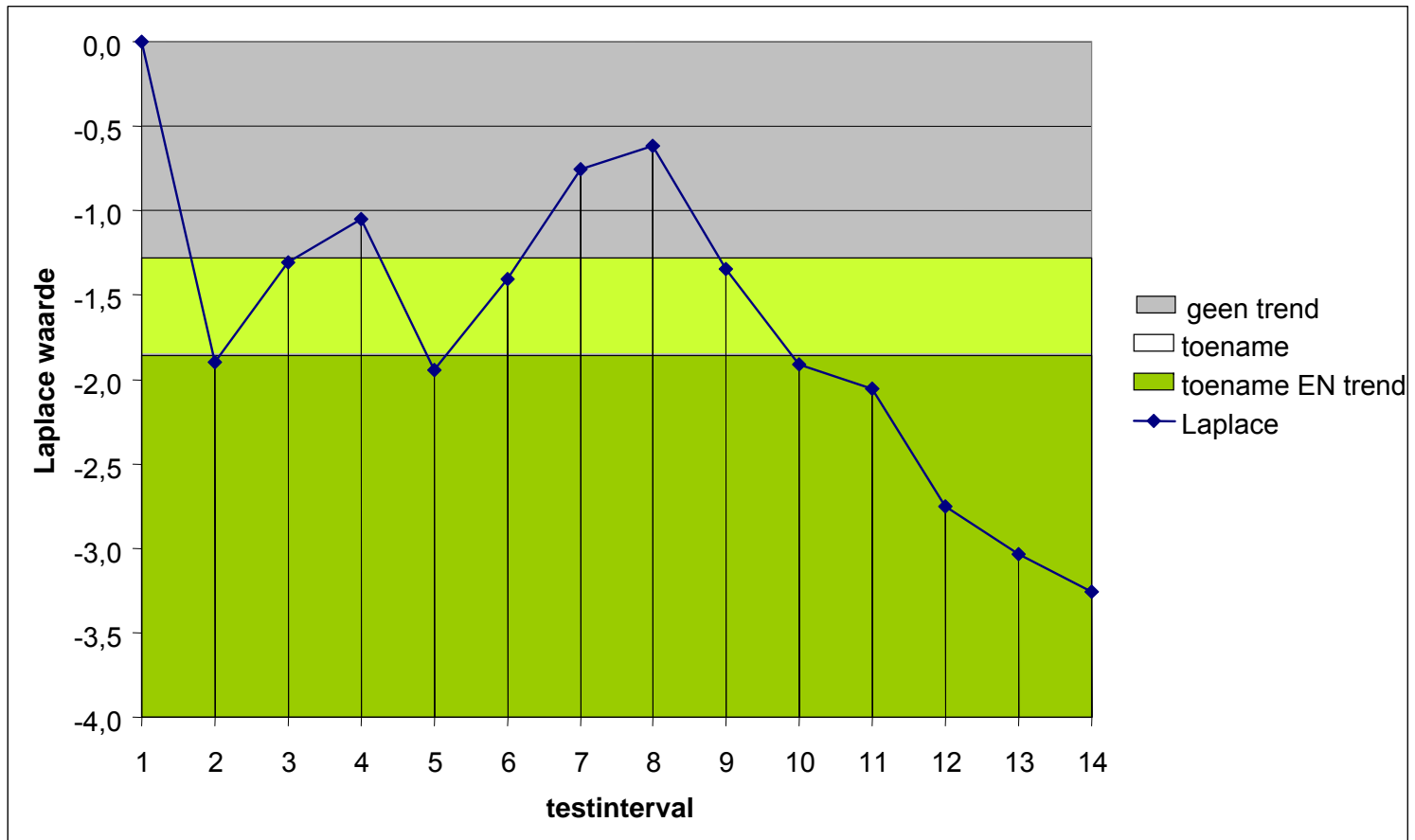
Vaststellen betrouwbaarheidsgroei

- ◆ Voortschrijdend gemiddelde
- ◆ Laplace-test

Voortschrijdend gemiddelde

Laplace test

Modelselectie: weging en selectie

assumption	atomic model relative importance	atomic model									
		Geometric	Jeinski-Moranda	Littlewood-Verrall (linear and quadratic)	Musa basic	Musa-Okamoto	Nonhomogeneous Poisson (TBF)	Generalized Poisson (ici. Schick-Wolverton)	Nonhomogeneous Poisson (FC)	Schneidewind (all 3 variants)	Yamada S-shaped
1 time-between-failure	2										
2 failure-count per testinterval	2							x	x	x	x
3 all testing intervals are of the same length	3									x	
4 software operated in similar manner as anticipated in operational use	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
5 all failures do not have same chance of detection	2										
6 all failures are equally likely to occur	2		x						x	x	
7 detections of faults are independent of each other	2	x			x	x			x	x	x
8 each failure is of the same severity as any other failure	1										
9 failure detection rate forms a geometric progression and is constant between failure occurrences	3	o									
10 failure detection is proportional to current fault content	2		o					o		o	
11 failure rate remains constant over the interval between failure occurrences	3		o								
12 the expected number of failures is a logarithmic (or proportional) function of time	3					o		o			
13 the failure intensity decreases exponentially with the expected number of failures found	3					o					
14 the cumulative number of failures detected at any time follows a Poisson distribution	3						o		o		
15 the hazard rate is proportional to the number of failures remaining in the program	1				o						
16 successive TBF's are independent random variables with exponential distribution	2			o	o						
17 program may get less reliable if more failures are inserted than are removed during correction	3										
18 failures are corrected instantaneously (at end of interval) without introducing new failures	3		x		x		x	x	x	x	x
19 the failure correction rate is proportional to the failure occurrence rate	1				x						
20 the total number of failures expected to be seen has an upper bound	2		o		o					o	o
21 there is no upper bound to the total number of failures	2	o		o		o					
total score		36%	44%	25%	56%	33%	46%	57%	80%	79%	83%
total score incl. optional		71%	83%	58%	88%	87%	69%	93%	100%	100%	100%

Modelselectie: resultaat

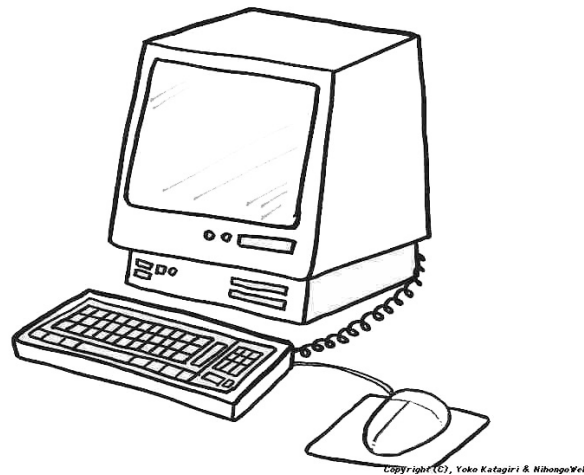
- ◆ Yamada
- ◆ Schneidewind
- ◆ NHPP
- ◆ Gegeneraliseerd Poisson

Instellen modelparameters

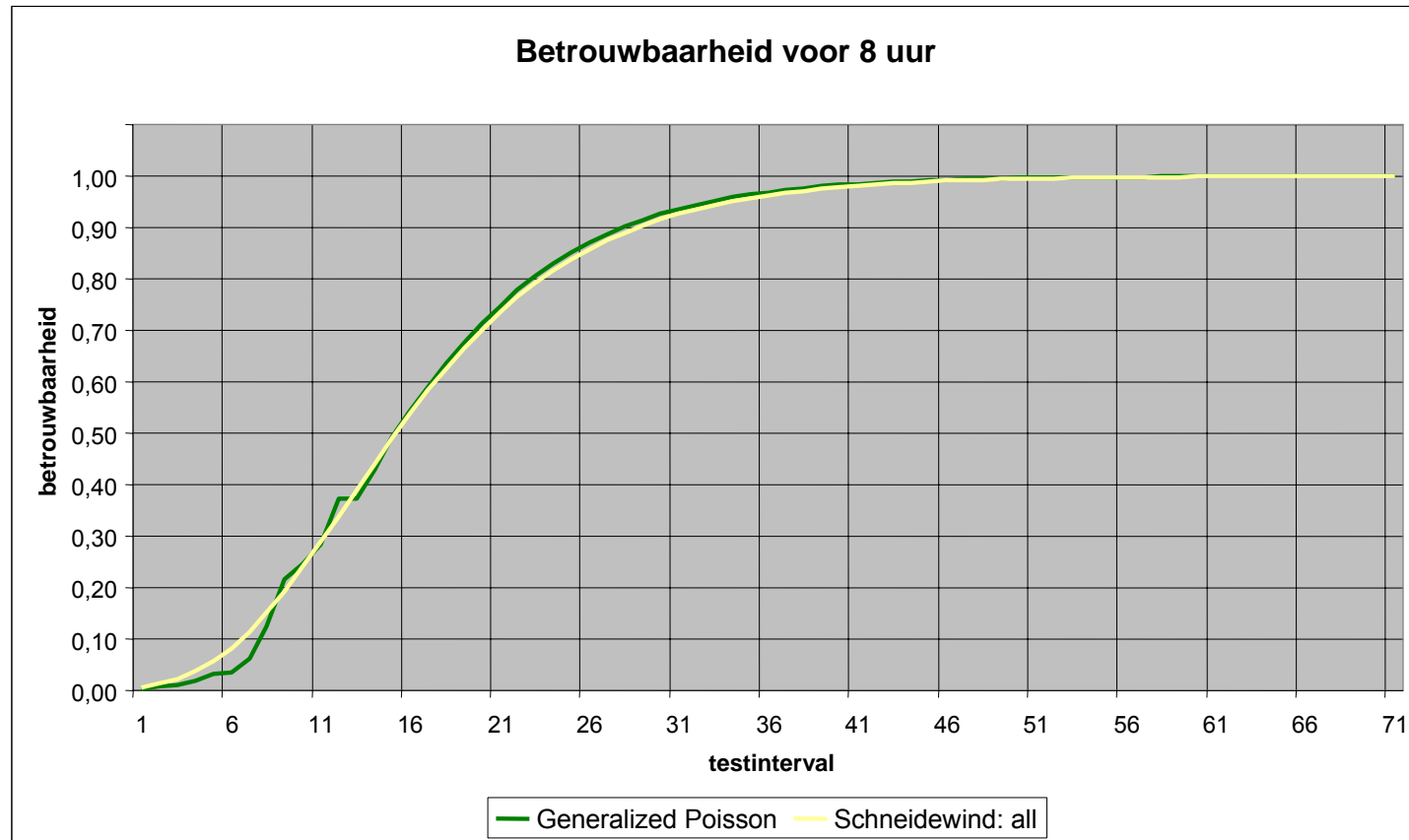
- ◆ welke defectgegevens ?
  - ◆ alle
- ◆ significantie t.b.v. Goodness Of Fit
  - ◆ 5%
- ◆ methode van parameterschatting
  - ◆ Maximum likelihood
- ◆ Voorspellingsperiode
  - ◆ 100

Berekening

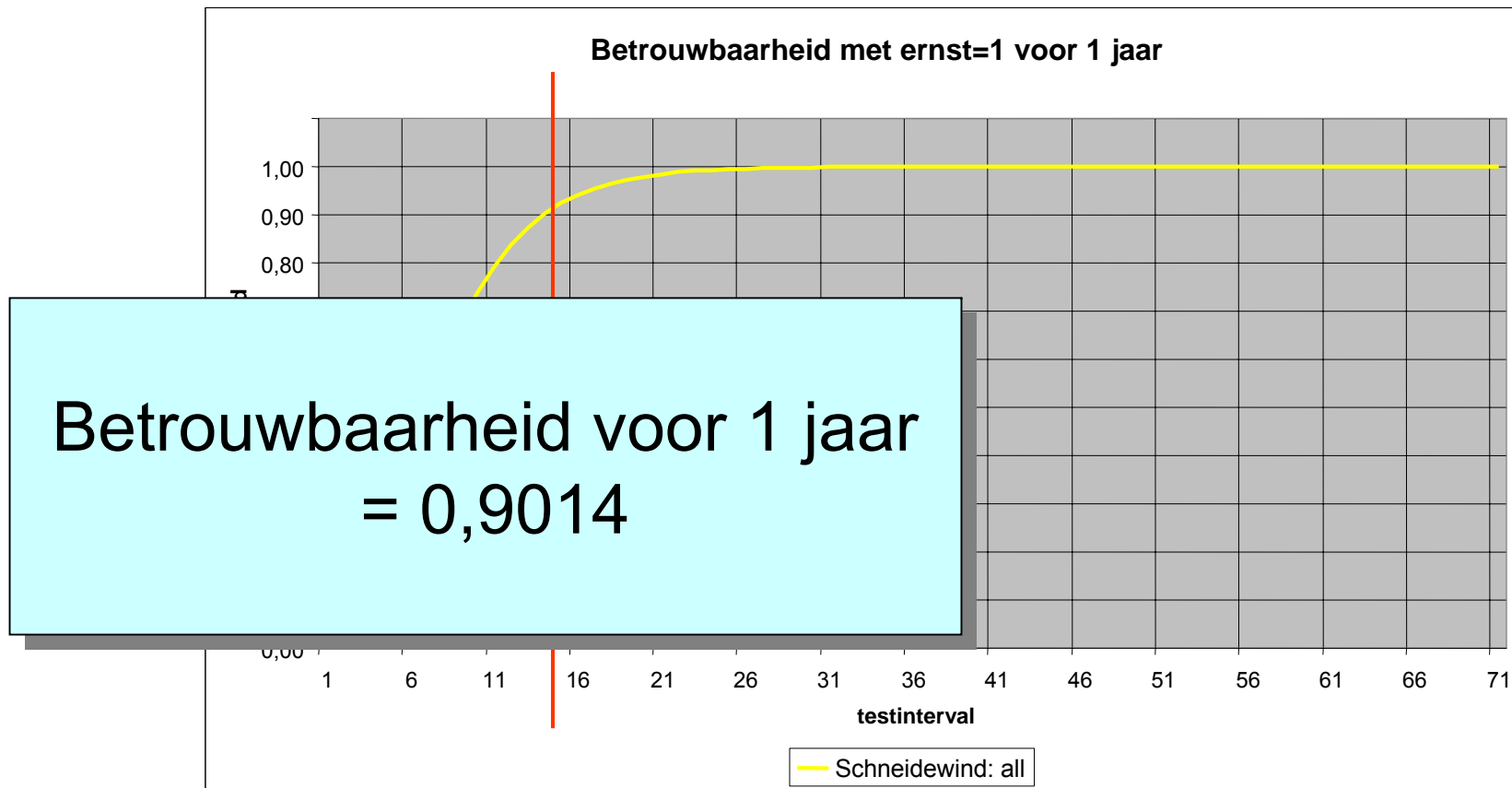
Modelberekening (laten) uitvoeren

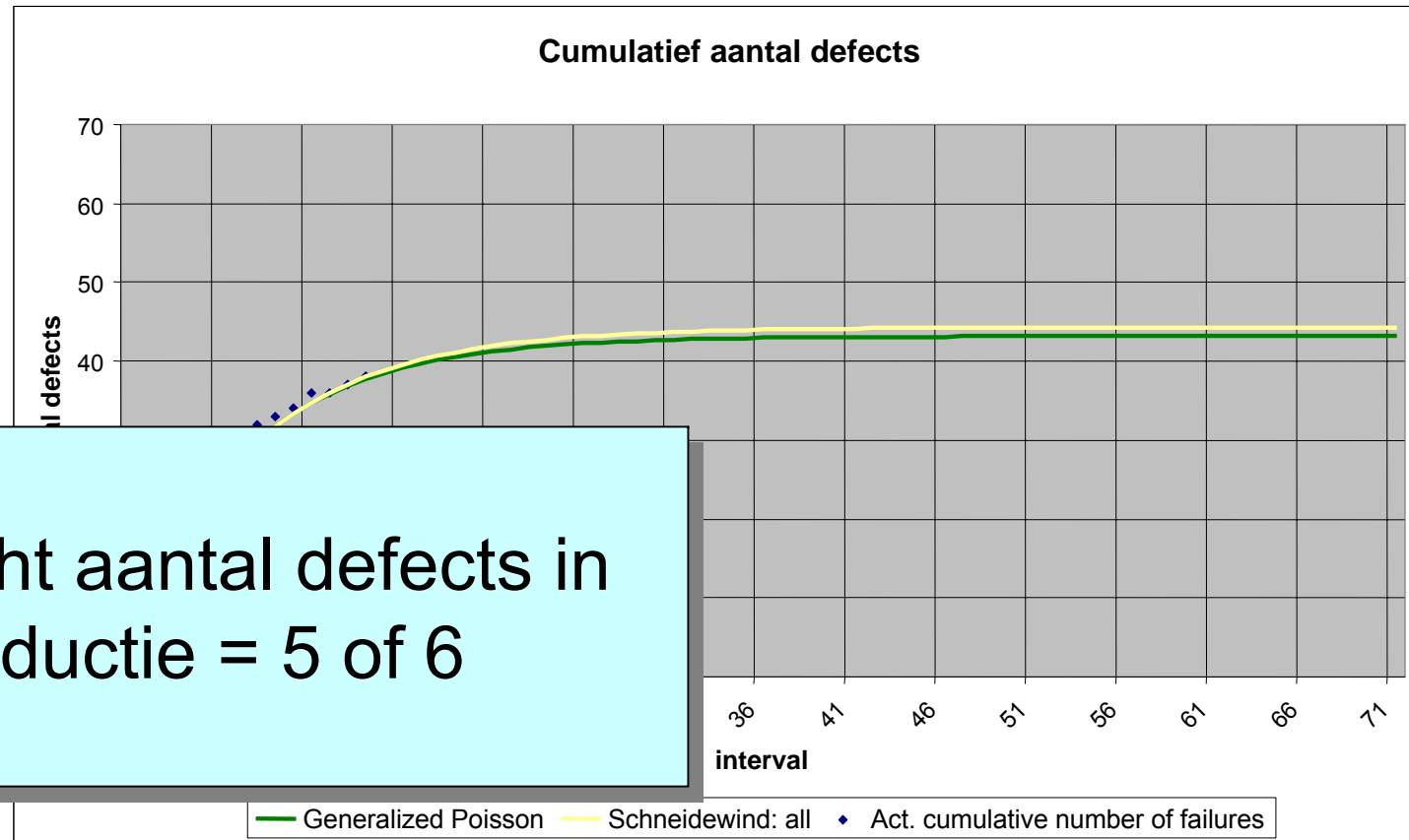
Uitkomsten: betrouwbaarheid voor 8 uur

Uitkomsten: betrouwbaarheid voor 1 jaar

Uitkomsten: cumulatief aantal defects

Conclusie

- ◆ Betrouwbaarheid voor het eerste jaar = 0,9014

Ofwel

- ◆ De faalkans voor het eerste jaar = 0,0986
(1 - 0,9014)

Met

- ◆ Totaal aantal te verwachten defects van max. 6

Betrouwbaarheid uitkomsten

- ◆ gemeten waarden versus modelwaarden:
toeval of niet?
- ◆ Vaststellen m.b.v. χ^2 - test:
 $\chi^2 \approx 7,1$
P-waarde $\approx 20 \%$

Inhoud

1. Principes van softwarebetrouwbaarheid
2. Case Rijkswaterstaat
3. Toegevoegde waarde
4. Samenvatting en conclusie

Toegevoegde waarde

Met behulp van testresultaten inzicht verkrijgen in het systeemgedrag in termen van:

- ◆ aantal nog aanwezige defects
- ◆ moment van optreden
- ◆ betrouwbaarheid / faalkans
- ◆ faalintensiteit

Toepassingen

- ◆ Aantonen dat gewenste betrouwbaarheid is bereikt:
kunnen we stoppen met testen?
- ◆ Aantonen dat een afgesproken service niveau wordt gehaald
- ◆ Inschatten van benodigde resources voor correctief onderhoud

Inhoud

1. Principes van softwarebetrouwbaarheid
2. Case Rijkswaterstaat
3. Toegevoegde waarde
4. Samenvatting en conclusie

Conclusie

Het gebruik van statistische modellen maakt een adequate voorspelling mogelijk over het gedrag van een informatiesysteem in de toekomst.

Voetangels en klemmen

- ◆ Onbekendheid met eigenschappen van systeem en proces
- ◆ Onvolledige documentatie
- ◆ Hoe betrouwbaar is de betrouwbaarheidsanalyse?

The logo for Refis features the word "Refis" in a large, black, sans-serif font. The letter "e" is stylized with a diagonal slash. The text is set against a light blue background that has a curved, wave-like shape on the left side, creating a sense of motion or a stylized 'R'.

Refis

system reliability engineering

Merellaan 5
3722 AK Bilthoven
tel: +31(0)30 225 36 37
fax: +31(0)30 225 36 49
www.refis.nl
info@refis.nl